

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΤΟΠΟΣ: ΑΙΜΙΟΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
-Ν. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ
ΕΡΓΟ: ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ
ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΚΩΔ. ΔΡ.: ΔΕ-1140

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Άρθρο 1
Αντικείμενο της εργολαβίας

1.1. Το αντικείμενο αυτής της εργολαβίας είναι η εκτέλεση του έργου:

«ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ»
(ΔΕ -1140)

1.2. Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) περιλαμβάνει τους ειδικούς όρους, οι οποίοι θα ισχύσουν για την κατασκευή του έργου, σε συνδυασμό και παράλληλα με τους όρους, που ορίζονται στη Διακήρυξη και στα λοιπά τμήση της εκκρεμής μελέτης, τα οποία αλληλοσυμπληρώνονται και ισχύουν με τη σειρά, που ορίζεται στη μελέτη.

1.3. Τα είδη και οι ποσότητες των προβλεπόμενων εργασιών περιέχονται στον «Προϋπολογισμό Μελέτης», συμβατικές δε τιμές μονάδας των εργασιών είναι οι τιμές μονάδας του «Τιμολογίου Μελέτης».

1.4. Το αρχικό χρηματικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι ίσο με το συνολικό ποσό του «Προϋπολογισμού Μελέτης»

(ΣΣ) =	685.740,72	€	αυξημένο κατά ποσό
	102.861,11	€	για απρόβλεπτες δαπάνες και
	1.235,57	€	για αναθεώρηση
δηλαδή	789.837,40	€	συνολικά

Άρθρο 2 Σύμβαση κατασκευής του έργου

2.1. Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του Ν.3669/2008, συνάπτεται με βάση την απόφαση έγκρισης του αποτελέσματος της δημοπρασίας και για χρηματικό ποσό ίσο με το ποσό που προέκυψε από τη δημοπρασία μαζί με τις απρόβλεπτες δαπάνες.

2.2. Ο μειοδότης θα κλείεται με πρόσκληση, που γίνεται μαζί με κοινοποίηση της απόφασης έγκρισης της δημοπρασίας, να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης και την κατάθεση της απαιτούμενης εγγύησης καλής εκτέλεσης μέσα σε προθεσμία όχι μικρότερη από δέκα πέντε (15) ημέρες.

2.3. Μή εμφάνιση του μειοδότη ή μη προσκόμιση της πιο πάνω εγγύησης συνεπάγεται, έκπτωση του με απόφαση του προϊστάμενου της Διεύθυνσης Υπηρεσίας Χωρίς κοινοποίηση ειδικής πρόσκλησης σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 30 του Ν.3669/2008.

2.4. Η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία κατατίθεται αν ο διαγωνιζόμενος αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες που αφορούν τους λόγους αποκλεισμού, δεν προσκομίσει εγκύριος τα δικαιολογητικά κατακύρωσης ή δεν προσέλθει εγκύριος για υπογραφή της σύμβασης (παρ Ια του άρθρου 157 του Ν.4281/2014 και Εγκ. 6/2014 της ΕΑΑΔΗΣΥ).

2.5. Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς προσφέροντες εντός τριών (4) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς είτε της οριστικής απόφασης

περι απόρριψης της προσφοράς τους από τα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης είτε της οριστικής απόφασης κατακύρωσης της σύμβασης (παρ Ια του άρθρου 157 του Ν.4281/2014 και Εγκ. 6/2014 της ΕΛΛΑΔΗΣΥ).

Άρθρο 3

Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης

3.1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του Ν.3669/2008, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 περ. β του άρθρου 157 του Ν. 4281/08.08.2014 (ΦΕΚ 160 Α) για την υπογραφή της σύμβασης, την πιστή εφαρμογή των όρων της και κάθε αμέτρητη του κηρίου του έργου κατά του ανάδοχου, που προκύπτει έγκυα του έργου, ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει εγγυήσεις «καλής εκτέλεσης», αρχική το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό **5%** επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς να υπολογίζεται ο Φ.Π.Α. (η οποία κατατίθεται στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως ειδικότερα ορίζει) και συμπληρωματικές (σε ποσοστό **5%** επί της αξίας της σύμβασης χωρίς να υπολογίζεται ο Φ.Π.Α.) σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 35 του Ν.3669/2008 (διαγγραφή της φράσης «στο οποίο προστίθεται το ήμισυ του ποσοστού που ενδεχομένως προκύπτει κατά την παράγραφο 2»).

3.2. Σύμφωνα με παράγραφο 10 του άρθρου 35 του Ν.3669/2008 καθώς και στην αντικατάσταση του τελευταίου εδαφίου της όπως αυτό αναφέρεται στην παρ 6 του άρθρου 59 του Ν.4146/2013 και ισχύει η εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου περιορίζεται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της αρχικής εγγύησης, όπως τυχόν συμπληρώθηκε κατόπιν της υπογραφής συμπληρωματικών συμβάσεων, αμέσως μετά την έγκριση του Προτοκόλλου Προσωνής Παράαβης. Το σύνολο της εγγύησης καλής εκτέλεσης επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση, αμέσως μετά την έγκριση του Προτοκόλλου Οριστικής Παράαβης και τη συνταξη του τελικού λογαριασμού του έργου.

Άρθρο 4

Προθεσμίες - Παράτασεις

4.1. Ο ανάδοχος πρέπει να αποπράττει το σύνολο των εργασιών αυτής της εργολαβίας μέσα σε **εκατό πενήντα (150)** ημερολογιακές ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, που αποτελούν και τη συνολική προθεσμία αποπράτψης του έργου.

4.2. Μέσα στα πλαίσια της συνολικής προθεσμίας, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να περατώσει τις **εργασίες συντήρησης των λασοσταπών**, οι οποίες προβλέπονται να έχουν **διάρκεια τρεις (3) μήνες**, μετά τη βεβαιωμένη εγκατάσταση των λασοσταπών και των δύο γηπέδων (μετά το πρώτο κύρωμα, αφού είναι καλώς εγκαταστημένοι), σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή της μελέτης.

4.3. Παράτασεις της συνολικής προθεσμίας εγκρίνονται σύμφωνα με τις παραγράφους 8 και 9 του άρθρου 48, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 54 του Ν.3669/2008(όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4313/2014).

4.4. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επί πλέον χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο (1/3) της συνολικής προθεσμίας αποπράτψης του έργου και πάντως όχι μικρότερο από τρεις (3) μήνες (ορισική προθεσμία), σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 48 του Ν.3669/2008.

Άρθρο 5 **Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου - Μηχανικός εξοπλισμός - Προσωπικό**

5.1. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκπονήσει και να υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία, για έγκριση, λεπτομερές χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, σε τέσσερα (4) αντίτυπα, μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, αποπρωινόμενος στις υποχρεώσεις της σύμβασης του. Το χρονοδιάγραμμα θα συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του Ν.3669/2008 και θα κλιμακώνεται μέσα στη συνολική προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 4 αυτής της Ε.Σ.Υ., με βασική επιδίωξη τον συντονισμό των δραστηριοτήτων, ώστε να αποδοθούν, κατά το εφικτό, ολοκληρωμένα τμήματα του έργου (γραμμικό διάγραμμα).

5.2. Επίσης, σχετικά με τον μηχανικό εξοπλισμό και το απαιτούμενο ειδικευμένο και εκπαιδευμένο προσωπικό, το χρονοδιάγραμμα θα συντάσσεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 46 του Ν.3669/2008, για την εμπρόθεσμη και έγκαιρη εκτέλεση των εργασιών.

5.3. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει οποιαδήποτε αποζημίωση σε περίπτωση που για να τηρήσει τις προθεσμίες χρειαστεί να συγκροτήσει πρόσθετα νυκτερινά συνεργεία, να πραγματοποιήσει υπερωρίες, εργασίες σε ημέρες αργίας κ.λ.π. πέρα από αυτές που είχε προβλέψει κατά τη συνταξη της προσφοράς του ή και μετά την υπογραφή

της σύμβασης σε οποιοδήποτε επί μέρους προγραμματισμό εργασιών ή έκθεση ή άλλο στοιχείο που έχει υποβληθεί στην Υπηρεσία ή σε οποιοδήποτε άλλο χρόνο.

Άρθρο 6
Υπέμβαση προθεσμιών - Ποινικές ρητρες

6.1. Για κάθε ημέρα, υπαίτιας από τον ανάδοχο, υπέμβασης της συνολικής προθεσμίας, επιβάλλονται οι ποινικές ρητρες, που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 49 του Ν.3669/2008 και στα χρονικά διαστήματα που προβλέπονται σ' αυτό.

6.2. Για την εφαρμογή των ποινικών ρητρών, οι χρόνοι υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες και τα ποσά και οι προσθεσμές όπως προβλέπονται στην αρχική σύμβαση, χωρίς παρατάσεις.

Άρθρο 7
Δασμοί - Ατέλειες

7.1. Η οικονομική προσφορά του αναδόχου, σύμφωνα με τους γενικούς όρους του τιμολογίου, περιλαμβάνει δασμούς, φόρους, τέλη κ.λ.π., για υλικά, που θα εισαχθούν από το εξωτερικό.

7.2. Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από τέλη, δασμούς, διόδια, φόρους κ.λ.π. εν γένει ή από τους ειδικούς φόρους για τα εισαγόμενα από το εξωτερικό κάθε είδους υλικά, εφόδια κ.λ.π. καθώς και από τους δασμούς και κάθε άλλο φόρο, τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου για καύσιμα και λιπαντικά ή από κάθε άλλη επιβάρυνση (όπως π.χ. για διάφορα ταμεία ασφαλιστικού οργανισμού κ.λ.π.) που αφορούν γενικά στην κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τη Διακήρυξη. Οι τυχόν εισαγωγές από το εξωτερικό μηχανημάτων, υλικών ή άλλων στοιχείων του έργου θα γίνουν με τις νόμιμες εγκρίσεις.

7.3. Σε όσες περιπτώσεις επιτευχθεί απαλλαγή (ατέλεια) από δασμούς, φόρους κ.λ.π., τα απαλλάσσόμενα ποσά, αυξημένα κατά 18%, θα εκπίπνουνται από το λάβειν του εργολάβου υπέρ του εργοδότη.

Άρθρο 8
Τρόπος επιμέτρησης εργασιών

8.1. Για τον τρόπο επιμέτρησης των διαφόρων ειδών εργασιών ισχύουν όσα ορίζονται στο τιμολόγιο της εργολαβίας και στα σχετικά άρθρα του Α.Τ.Ο.Ε. και των λοιπών αναλυτικών τιμολογίων.

8.2. Για εργασίες, για τις οποίες δεν ορίζεται στα πιο πάνω στοιχεία τρόπος επιμέτρησης, επιμετρώνται και πληρώνονται μόνο οι μονάδες που εκτελέθηκαν πραγματικά.

Άρθρο 9
Επιμετρήσεις - Πιστοποιήσεις

9.1. Για τις επιμετρήσεις και τις πιστοποιήσεις ισχύουν γενικά οι διατάξεις των άρθρων 52 και 53 του Ν.3669/2008(όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012).

9.2. Κάθε πιστοποίηση θα συνοδεύεται οπωσδήποτε και με τρεις (3) τουλάχιστον φωτογραφίες του έργου, σε φάσεις χαρακτηριστικές, από τις οποίες η μία θα δείχνει τη γενική άποψη του, πάντα από το ίδιο σημείο λήψης.

9.3. Ειδικότερα ο υπολογισμός του όγκου του κηρευτικού χώματος και της άμμου για την παρασκευή του εδαφικού μείγματος, στον οποίο αναφέρονται οι τιμές μονάδας των αντιστοιχών άρθρων του τιμολογίου μελέτης, θα γίνεται με βάση τη σχέση $O = E \times Y \times A$, όπου:

O = όγκος κηρευτικού χώματος ή άμμου για την παρασκευή εδαφικού μείγματος

E = επιφάνεια διαστρωμένη με εδαφικό μείγμα

Y = μέσο πάχος εδαφικού μείγματος

A = εκτασιότητα αναλογία κηρευτικού χώματος ή άμμου αντίστοιχα για την παρασκευή του εδαφικού μείγματος.

9.4. Για την εκτασιότητα αναλογία κηρευτικού χώματος και άμμου για την παρασκευή του εδαφικού μείγματος θα λαμβεί υπόψη η παράγραφος 4.4.8.1 της 1501-10-05-02-03: Εγκριτάσταση Χλωοτάπητα Αγωνιστικών Χώρων.

Άρθρο 10
Λογαριασμοί - Πληρωμές - Κερτήσεις

10.1. Οι λογαριασμοί εγκρίνονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, σύμφωνα με το άρθρο 53 του Ν.3669/2008 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012).

10.2. Σ' αυτή την εργολαβία ισχύουν τα εξής ποσοστά για γενικά έξοδα, όφελος κ.λ.π. (εργολαβικά ποσοστά):

10.2.1. Δεκασκτώ τοις εκατό (18%) επί της αξίας των εργασιών, που υπολογίζεται με βάση τις τιμές του συμβατικού τιμολογίου και τις νέες τιμές μονάδας και υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας.

10.2.2. Δεκασκτώ τοις εκατό (18%) επί της πραγματικής δαπάνης, που προκύπτει από τα νόμιμα αποδεδεικμένα πληρωμής για την εκτέλεση απολογιστικών εργασιών και δεν υπόκειται στην έκπτωση της δημοπρασίας, όπως ορίζεται στην παράγραφο 10 του άρθρου 55 του Ν.3669/2008.

10.3. Οι πληρωμές των εργασιών της προηγούμενης παραγράφου επιβαρύνονται με την προκαταβολή κατά νόμο του φόρου εισοδήματος.

10.4. Τον ανάδοχο βαρύνουν φόροι, τέλη, κρατήσεις και οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις, όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση καταβολής τους.

10.5. Οι τιμές μονάδας που ελήφθησαν κατά τη συντάξη μελέτης της Υπηρεσίας ή της προσφοράς του ανάδοχου, περιλαμβάνουν κάθε είδους επιβαρύνσεις, όπως τέλη, δαμιάς, ειδικούς φόρους κ.λ.π. εκτός από τον Φ.Π.Α. Το ίδιο ισχύει και για τις νέες τιμές μονάδας, που τυχόν θα κανονισθούν.

10.6. Για τις πληρωμές των λογαριασμών θα προσκομίζονται από τον ανάδοχο και τα εξής δικαιολογητικά:

10.6.1. Κανονικό τιμολόγιο σε τρία (3) αντίτυπα.

10.6.2. Αντίστοιχο της αρμόδιας Οικονομικής Εφορίας για την προκαταβολή του φόρου εισοδήματος.

10.6.3. Τα δελτία φορολογικής ενημερότητας, που προβλέπονται από τον νόμο.

10.6.4. Βεβαίωση των ασφαλιστικών οργανισμών για την εκδήλωση από τον ανάδοχο των σχετικών με την εργολαβία υποχρεώσεων του.

10.6.5. Κάθε άλλο αποδεικτικό καταβολής νόμιμης κράτησης που θα απαιτηθεί από τη Διευθύνουσα το Έργο Υπηρεσία.

10.7. Στο κωνόβιο που προκύπτει τελικά επιβάλλονται οι κρατήσεις για εγγύηση καλής εκτέλεσης και στη συνέχεια προστίθενται τυχόν νόμιμες αποζημιώσεις του ανάδοχου ή αφαιρούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 53 του Ν.3669/2008 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012), τυχόν επιβαλλόμενες ποινικές ρητρες, περικοτές, συμπληρωματική κράτηση εγγύησης (αν δεν έχουν κατατεθεί οι αντίστοιχες εγγυητικές επιστολές), απόσβεση προκαταβόλων κ.λ.π., γενικά δε προσθαφαρύνονται οφειλόμενα ή χρεωμένα στον εργολάβο ποσά, ώστε να προκύψει το ποσό με το οποίο θα πληρωθεί και να γίνει εκκαθάριση όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων.

10.8. Στις ανωτέρες πληρωμής προστίθεται Φ.Π.Α., που θα βαρύνει τον κύριο του έργου, σύμφωνα με την εγκύκλιο Ε18/06-02-87 του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Άρθρο 11

Τιμές μονάδας νέων εργασιών

Σε περίπτωση, που παρίσταται ανάγκη κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, θα εφαρμόζεται το άρθρο 57 του Ν.3669/2008.

Άρθρο 12
Αυθόκηρη τήνων

12.1. Για την αυθόκηρη των τήνων θα εφαρμόζονται, γενικά, οι διατάξεις του άρθρου 54 του Ν.3669/2008 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4313/2014).

12.2. Στον πρόλογοισμό της μελέτης και στη στήλη με επικεφαλίδα «Αντιστοιχο κωδώνιο ανάδοσης για την αυθόκηρη» καθορίζεται, με τον αριθμό του άρθρου της ανάδοσης, το αντίστοιχο κωδώνιο (αυτούσιο ή παρεμφερές), με το οποίο θα γίνεται η αυθόκηρη της κατ' αποκοπή τμήης και της τμήης κάθε εργασίας.

Άρθρο 13
Τεχνικές προδιαγραφές

13.1. Γενικά, για τον τρόπο εκτέλεσης των προβλεπόμενων εργασιών, το είδος και την ποσότητα των υλικών, θα εφαρμοσθούν οι Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές ΕΤΕΠ (ΦΕΚ 2221/Β/30-7-2012), οι ισχύοντες κανονισμούς (ΕΝ, ΕΛΟΤ ΕΝ, ΔΙΝ, κλπ) και η τεχνική περιγραφή της μελέτης. Όσα από τα εν ισχύ εθνικά κανονιστικά κείμενα (Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιои, Προδιαγραφές κλπ.) δεν έρχονται σε αντίθεση με τις συγκεκριμένες ΕΤΕΠ ή δεν περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο αυτών, εξακολουθούν να ισχύουν.

13.2. Όλα τα δομικά υλικά της κατασκευής θα φέρουν υποχρεωτικά την επισήμανση CE της Ευρωπαϊκής Ένωσης (συμφωνά με το ΦΕΚ 1914 Β/2012), ανεξάρτητα αν τα άρθρα τιμολογίου και οι λουρές Συμβατικής Προδιαγραφές αναφέρουν τούτο ρητά ή όχι, και οφείλουν να είναι σύμφωνά με τα Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (hEN).

13.3. Για την εξασφάλιση των προτύπων ποιότητας ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην τεχνική περιγραφή, πριν την υπογραφή της συμβάσεως ή μετά την ολοκλήρωση του έργου, όπως για κάθε ένα εξ αυτών προβλέπεται. Επίσης οφείλει να προσκομίσει έγγραφη βεβαίωση της παραγωγού εταιρίας αναφορικά με την αξιοπιστία της (μεθόδου) κατασκευής, ακολουθούμενη από εγγύηση πέντε (5) ετών, αναφορικά της διατήρησης των απαιτήσεων που περιγράφονται στην τεχνική περιγραφή της μελέτης (άρθρο 148, του Ν.3669/2008).

Άρθρο 14
Γενικές υποχρεώσεις του ανάδοχου

14.1. Για την εκτέλεση του έργου ισχύουν όλα αναφέρονται λεπτομερώς στην τεχνική περιγραφή, στις τεχνικές προδιαγραφές, στα σχέδια και στα τεύχη υπολογισμών της μελέτης.

14.2. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόζει πιστά τα συγκεκριμένα σχέδια, να τηρεί τις διαστάσεις και ενδείξεις των σχετικών στοιχείων της σύμβασης.

14.3. Ο ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση διαφωνίας του, έχουν υποχρεωτική εφαρμογή μόνο οι σχετικές διατάξεις για τη διαδικασία επίλυσης διαφορών επί εκτέλεσης έργων (ενοστάσεις - αιτήσεις θεράπειας - δικαστική επίλυση διαφορών).

14.4. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση για μεταβολές στο έργο, που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή και οι οποίες συνεπάγονται μεγαλύτερη δαπάνη του έργου, ακόμα και αν οι μεταβολές αυτές καθίστούν το έργο στερεότερο ή βελτιώνουν τη μορφή του.

Για κάθε δαπάνη χωρίς έγγραφη διαταγή, από την οποία επιήλθε μείωση ποσότητων ή διαστάσεων, καταβάλλεται στον ανάδοχο μόνο η δαπάνη των εργασιών, που έχουν πράγματι εκτελεσθεί χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων περί κακοτεχνιών.

Σε περίπτωση που δίνεται προφορική διαταγή τροποποιήσεων ή συμπληρώσεων στον τόπο του έργου, λόγω επείγουσας ανάγκης, θα πρέπει να καταχωρείται στο ημερολόγιο σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 37 του Ν.3669/2008.

14.5. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες, που προκύπτουν από έγγραφες συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις των στοιχείων της τεχνικής μελέτης του έργου, διατηρώντας τα δικαιώματά του, που αναφέρονται στο άρθρο 57 του Ν.3669/2008, λόγω τροποποίησης του αρχικού συμβατικού χρηματικού αντικείμενου.

14.6. Ο οριζόμενος, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 44 του Ν.3669/2008 τεχνικός αντιπρόσωπος του ανάδοχου θα έχει ειδικότητα διπλωματούχου πολιτικού μηχανικού.

14.7. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εγκαταστήσει στο εργοτάξιο, με δικές του δαπάνες, ό,τι προβλέπεται στους όρους υγιεινής του κεφαλαίου Γ' του Π.Δ.1073/1981 «Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών κ.λ.π.».

14.8. Ο ανάδοχος οφείλει επίσης, πριν από την έναρξη των εργασιών, να μερμηνήσει για την έκδοση κάθε άδειας, που απαιτείται σύμφωνα με τους νόμους, είναι δε νομισματικά και αποκαλυπτικά υπεύθυνος για κάθε παράβαση των διατάξεων των σχετικών με την εκτέλεση των εργασιών.

14.9 Ο Ανάδοχος υποχρεούται μετά την υπογραφή της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση πριν την έναρξη εργασιών στην προσκόμιση αντιγράφου ασφαλιστηρίου συμβολαίου που αφορά «ασφάλιση κατά παντός κινδύνου και αστικής ευθύνης», η οποία καλύπτει την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από τον Ανάδοχο της σύμβασης κατά την εκτέλεση της σύμφωνα με το άρθρο 157, παρ.2 β του Ν.4281/2014.

14.10. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί στο εργοτάξιο όλα τα στοιχεία, που απαιτούν οι νόμοι, όπως ημερολόγιο του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Ν.3669/2008, να τηρεί τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, καθώς επίσης να παίρνει, σ' όλη τη διάρκεια των εργασιών, τα μέτρα ασφαλείας για την πρόληψη ατυχημάτων, όπως καθορίζονται στο εφόρμιο άρθρο.

14.11. Ο ανάδοχος, είναι υποχρεωμένος να φροντίζει με δικές του δαπάνες για τις απαραίτητες παροχές των Οργανισμών Κοινής Ωφελείας όπως ηλεκτρικού ρεύματος, νερού κ.λ.π. που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου.

14.12. Τέλος, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ανατρέξει σε εμφανές σημείο που θα του υποδείχθει από την Επιβλέπουσα Πινακίδα Ελαχίστων Διαστάσεων Im χ.1,5m, με τη διεύθυνση κατασκευής και εγκατάστασης της να βεβαιώνει τον ανάδοχο, στην οποία θα αναγράφονται σύμφωνα με τις εντολές της Επιβλέπουσας κατ' ελάχιστον: ο τίτλος του έργου, ο προβολογολογισμός του, καθώς και ότι το έργο χρηματοδοτείται και υλοποιείται με πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού - Γενική Γραμματεία Αθλητισμού / Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Άρθρο 15

Απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας στο εργοτάξιο¹

¹ Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα 1 του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96 Ι.Ο.Ν.3850/10 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014) Κήρυξη του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (αφ' εφεξής, κατάρχει διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17/96, κ.λπ.

15.1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξασφαλίζονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου: ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

15.2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α. Να εκπολεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικρωμάτων, μελέτη προσφωρινής σημάνσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν.3669/08 (αρθ. 37 παρ.7).
- β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ85/14-5-01 και ΔΙΠΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδοχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου : Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).
- γ. Να επιβάλλει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να δεσκοδώνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφαλείας και υγείας: ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42-49) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.

Για την σωστή εφαρμογή της παρ.γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονοήτο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφαλείας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

15.3. Σύμφωνα με τα προσυμφερόμενα της παρ. 2, ο ανώτατος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα:

15.3.1. Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα:

- α. Να διαβιβαστεί στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβεί τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβεί τα 500 ημερησίως : ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13)όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014. Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.
- β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ 8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).
- γ. Να αναρτήσει, να προσφύσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).
- δ. Να αναπροσφύσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της συγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).
- ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.
- στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ). Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόκληση και στον περιρισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρεισχύονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.
Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόκληση και στον περιρισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.
 - 1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5- 7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν.3669/08 (αρ. 37 και 182).
 - 2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν:
 - α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα ασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.
 - β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους: Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).
 - γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
 - δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.
 - 3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου: ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 αρ. 73 και 75 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012).
 - 4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.
 - 5. Διευκρινισές σχετικά με την εκπόνηση τ ου Σ ΑΥ και τ ην κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΠΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

15.3.2. Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τηρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

- α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4)
- β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014 και αρ.4 έως 25).
- γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συνασφεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Προάληψης ή να συνδυναστούν αυτές οι δυνατότητες.
Η ανάθεση καθήκόντων σε άτομα εκτός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής Ν.3850/10 (αρ.9) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
- δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων:
 1. Γραφή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και γιατρό εργασίας, των υφιστάμενων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπληρωμένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερου κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014 και παρ.3-8)
 2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
 - Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.
Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.
Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του γιατρού εργασίας (Ν.3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.
Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.
 3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.
Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγείλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί ανεξίτηλα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμοποιούν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).
 4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
 5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν.3850/10 (αρ.18 παρ.9).

15.3.3. Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ. 14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με το Ν.4254/2014.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Διυσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Διούσης Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διεκτέλεση των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα

των ελέγχων ή δοκιμών από τον αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113), Ν. 1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΠΕΧΩΔΕ με αρ πρωτ ΔΕΕΠΗ/208 /12-9-2003.

15.3.4. Σχεδιασμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (Σ.ΑΥ) και Περιπόλεψης Μέτρων Ασφάλειας (ΠΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του Σ.ΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συγκεντρώνεται με το Η.Μ.Α.

Στα πλαίσια του σχεδιασμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε ανθεώρηση και εμπλουτισμός του Σ.ΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παρατομή των αναρροφόμενων υποδύσεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του Σ.ΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

15.4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοστάσιο.

15.4.1 Προστατευασία εργοστασίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοστάσιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας:

- α. Την εκκρινή και εμφωνή σήμανση και περιφράξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοστασίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περιφράξη των επικινδύνων θέσεων : ΠΔ 105/95, ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παρ.φρ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).
- β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προβλεπόμενων κινδύνων της άμεσης λειτουργίας του εργοστασίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων ενσέρμων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοστάσιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παρ.φρ. IV μέρος Β, τμήμα II, παρ.2) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
- γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί αιχμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζόμενων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : ΠΔ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.φρ. IV μέρος Α, παρ.6) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
- δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως : κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικινδύνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.φρ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).
- ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ. 109,110), Ν. 1430/84 (αρ. 17,18), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παρ.φρ. IV μέρος Α, παρ. 13, 14) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014.
- στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως προστατευτικά κράνη, μπότς ασφαλείας, φασφορίζοντα γυαλιά, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του : Π.Δ. 1073/81 (αρ. 102-108), Ν. 1430/84 (αρ. 16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποτ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

15.4.2. Επιστολέακή σήμανση - σηματοδότηση, σημάδια ασφαλείας, φόρτιση - εκφόρτιση - αναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί χημικοί παράγοντες κλπ
Ο ανάδοχος υποχρεούται:

- α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διεκπεύση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με:
 - Την Υ.Α αρ.θ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)
 - Τη ΚΥΑ αρ.θ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διεκπεύση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προσφέρονται για την κυκλοφορία πεζών»
- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9-11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού : Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες ενδοθήσης δάκτων στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47, 48) και η τροπ. αυτού Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8,6 και αρ. 12,παρ.αρτ.ΙΝ/μέρος Α, παρ.2) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, Ν.3850/10(αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοιβασής, ρίψης και μεταφοράς δάκτων και άλλων στοιχείων : ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ. 12 παρ.αρτ. ΙV μέρος Α παρ. 11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4] όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν : α) κράνη : ΠΔ 176/05, β) θώραξ : ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (αρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

15.4.3. Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αοδεικτικά στοιχεία αυτών

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (Χειρωνακτικών και διακίνητης δάκτων), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (όπως ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κωλύμενα κρηπίσματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ. 17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ. 11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παρ.αρτ. ΙΧ), ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παρ.αρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.7 - 9) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παρ.αρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία:

- 1 Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
- 2 Άδεια κυκλοφορίας
- 3 Αοδεικτικά στοιχεία ασφαλείας.
- 4 Αοδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
- 5 Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.αρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1 γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παρ.αρτ. ΙΙ, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
- 6 Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συντηρησιμότητα - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).
- 7 Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4, παρ.7)

15.5. Νομοθέτηματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερθέντα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

15.5.1. Κατεδαφίσεις:

Ν 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ. 18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παρ.αρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21- γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ.6.9/25068/183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παρ.αρτ.ΙΝ/ μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,ΥΑ 21017/84/09.

15.5.2. Εκακαφές (Θεμελίον, τάφρον, φρέζων, κλπ) Αντιστηρίξεις :

N. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8- ασφαλίεια και αυτοχρη κτηρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28.18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

15.5.3. Επιτήματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας - Λύπες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στεγές
ΠΔ 778/80) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), Ν. 1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ. 10.4/45/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Α παρ. 1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4-6,14).

15.5.4. Εργασίες συγκόλλησης, εξυγνοκοκκωσης & λωπές θερμές εργασίες
ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99, 104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ. 15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΙΙ υποοβιατική Διάταξη 7 Αρόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ. 16289/330/99.

15.5.5. Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δρεξαμενές, κλπ.)
ΠΔ 778/80) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4254/2014, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

15.5.6. Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λωπών υπογίων έργων.
(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υδροίνοιοι στάθμοι παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης)
Ν.495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21 -γ/94, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.10).

15.5.7. Καταδυτικές εργασίες σε Αιμενικά έργα
(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πρώτων ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) ΠΔ 1073/81 (αρ. 100), Ν. 1430/84 (αρ.17), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.ΙΙΙ), ΥΑ 3131.1/20/95/95, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.Ιv μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.8.3 και παρ. 13).

15.6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθέτηματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:
«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»**

A. ΝΟΜΟΙ	
N.495/76	ΦΕΚ 337/A/76
N.1396/83	ΦΕΚ 126/A/83
N.1430/84	ΦΕΚ 49/A/84
N.2168/93	ΦΕΚ 147/A/93
N.2696/99	ΦΕΚ 57/A/99
N.3542/07	ΦΕΚ 50/A/07
N.3669/08	ΦΕΚ 116/A/08
N.3850/10	ΦΕΚ 84/A/10
N.4030/12	ΦΕΚ 249/A/12
N. 4254/2014	ΦΕΚ 84/A/14
B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ	
Π.Δ.413/77	ΦΕΚ 128/A/77
Π.Δ.95/78	ΦΕΚ 20/A/78
Π.Δ.216/78	ΦΕΚ 47/A/78
Π.Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/A/80
Π.Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/A/81
Π.Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/A/89
Π.Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/A/90
Π.Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/A/90
Π.Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/A/91

Π.Α. 499/91	ΦΕΚ 180/Α/91
Π.Α. 395/94	ΦΕΚ 220/Α/94
Π.Α. 396/94	ΦΕΚ 220/Α/94
Π.Α. 397/94	ΦΕΚ 221/Α/94
Π.Α. 105/95	ΦΕΚ 67/Α/95
Π.Α. 455/95	ΦΕΚ 268/Α/95
Π.Α. 305/96	ΦΕΚ 212/Α/96
Π.Α. 89/99	ΦΕΚ 94/Α/99
Π.Α. 304/00	ΦΕΚ 241/Α/00
Π.Α. 155/04	ΦΕΚ 121/Α/04
Π.Α. 176/05	ΦΕΚ 227/Α/05
Π.Α. 149/06	ΦΕΚ 159/Α/06
Π.Α. 2/06	ΦΕΚ 268/Α/06
Π.Α. 212/06	ΦΕΚ 212/Α/06
Π.Α. 82/10	ΦΕΚ 145/Α/10
Π.Α. 57/10	ΦΕΚ 97/Α/10

Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Υ.Α 130646/84	ΦΕΚ 154/Β/84
Κ.Υ.Α 3329/89	ΦΕΚ 132/Β/89
Κ.Υ.Α 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/Β/91
Κ.Υ.Α αρ.οικ. Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/Β/93
Κ.Υ.Α 16440/Φ. 10.4/445/93	ΦΕΚ 765/Β/93
Κ.Υ.Α αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/Β/94
Υ.Α αρ. οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93
Υ.Α 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/Β/94
Υ.Α 2254/230/Φ. 6.9/94	ΦΕΚ 73/Β/94
Υ.Α 3131. 1/20/95/95	ΦΕΚ 978/Β/95
Υ.Α Φ. 6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/Β/95
Υ.Α Φ.6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/Β/96
Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/Β/97
Κ.Υ.Α αρ.οικ. 16289/330/99	ΦΕΚ 987/Β/99
Κ.Υ.Α αρ.οικ. 15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03
Κ.Υ.Α αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03
Κ.Υ.Α αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11
Υ.Α 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Α/89
Υ.Α Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00
Υ.Α αρ. οί κ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00
Υ.Α ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/Β/01
Υ.Α ΔΙ ΠΑΔ/οι κ/177/01	ΦΕΚ 266/Β/01
Υ.Α ΔΙ ΠΑΔ/οι κ/889/02	ΦΕΚ 16/Β/03
Υ.Α ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/Β/11
Υ.Α 2101/784/09	ΦΕΚ 1287/Β/09
Πυροσβεστική Διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.Ι/96	ΦΕΚ 155/Β/96
Υ.Α. 14867/825/2014	ΦΕΚ 1241/Β/14

Α. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ. ΠΡΩΤ. ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ. ΠΡΩΤ. ΔΙΠ.ΑΔ/ οί κ/215/31 -3-08
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ. ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ: Β4Δ1Α-ΚΦΖ
ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΥΕΚΔΠ	ΑΡ. ΠΡ. οικ.24120/1336/15-7-2014

Άρθρο 16

Προστατευτικές κατασκευές

16.1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να πάρει κάθε απαιτούμενο μέτρο για την προστασία του περιβάλλοντος και να προβεί στην εκτέλεση, συντήρηση, καθαίρεση και αποκομιδή, μετά την αποπεράτωση του έργου, των προστατευτικών κατασκευών και περιφραγμάτων του εργοταξίου, που επιβάλλονται από τα Π.Δ.778/1980 και

1073/1981, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί η σχετική δαπάνη περιλαμβάνεται στο ποσοστό για γενικά έξοδα και οφελός του.

16.2. Ο ανάδοχος εμβνεται στο άκραιο για κάθε ζήτημα ή φθορά σε τυχόν υπάρχουσες κατασκευές και εγκαταστάσεις, τόσο στον περιορισμένο όσο και στον γενικότερο χώρο των έργων, που θα οφείζονται στα μηχανήματα, όργανα και μέσα, που χρησιμοποιήσε για την εκτέλεση του έργου, γι' αυτό και πρέπει να πάρει όλα τα κατάλληλα μέτρα και να οργανώσει κατά τέτοιο τρόπο τις εργασίες του, ώστε να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ζημιάς ή φθοράς, για τις οποίες η Υπηρεσία δεν θα φέρει καμία ευθύνη.

Άρθρο 17

Εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή από άλλους ανάδοχους - Διανοίξη οπών

17.1. Ο ανάδοχος οφείλει, σύμφωνα με την παράγραφο 13 του άρθρου 37 του Ν.3669/2008, να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στη σύμβασή του και εκτελούνται από την Υπηρεσία ή από άλλους εργολάβους της, διατάσσοντας κατάλληλα τα μέσα του (ικριώματα κ.λ.π.) και ρυθμίζοντας τη σειρά των εργασιών του, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρεμβάλλει κανένα εμπόδιο στην εκτέλεση των εκτός της σύμβασής του εργασιών.

17.2. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαμορφώνει ή να διανοίγει τις απαιτούμενες οπές διόδου, φωλάτες ή αυλάκες, για τον στοίχιισμό σωληνώσεων ή εξαρτημάτων κάθε ηλεκτρομηχανολογικής εργασίας, σύμφωνα με τη μελέτη και τις οδηγίες της επιβλέψης, χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί οι σχετικές δαπάνες έχουν περιληφθεί στις συμβατικές τιμές αντίστοιχων εργασιών.

17.3. Οπωσδήποτε, απαγορεύεται η μορφωση ή διανοίξη από τον ανάδοχο φωλάτων ή οπών σε τμήματα του έργου από σπλισμένο σκυρόδεμα, χωρίς έγγραφη έγκριση του επιβλέποντα μηχανικού.

17.4. Στις συμβατικές τιμές της εργολάβης περιλαμβάνεται και η δαπάνη για την πλήρη αποκατάσταση αυτών των οπών, φωλάτων ή αυλακίων, μετά την τοποθέτηση των σωληνώσεων ή εξαρτημάτων των αντίστοιχων εγκαταστάσεων.

Άρθρο 18

Αριότητα των κατασκευών

18.1. Ο καθορισμός από τα εγκεκριμένα σχέδια, την τεχνική περιγραφή και την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων, των οποίωνδήποτε στοιχείων ή οδηγιών για την εκτέλεση των εργασιών, σχετικά με τις μερικές διαστάσεις και τους τρόπους κατασκευής, δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από την υποχρέωση να πάρει κάθε μέτρο για την άρτια εκτέλεση και εμφάνιση των κατασκευών κάθε είδους.

18.2. Σχετικά με τα πιο πάνω διευκρινίζεται ότι έστω και αν δεν ορίζεται κάτι από τα σχέδια λεπτομερειών ή από τα άλλα στοιχεία της εργολάβης ή από τις οδηγίες και διαταγές της Υπηρεσίας, απαιτείται όμως για την τεχνική αριότητα της κατασκευής, ο ανάδοχος υποχρεούται να το εφαρμόσει, ώστε κάθε τμήμα του έργου να είναι άρτιο στην κατασκευή και άμεμπτο σε εμφάνιση καθώς και στις θέσεις, που συνδέεται με τα άλλα τμήματα του έργου.

Άρθρο 19

Προέλευση, προμήθεια υλικών - Εξασφάλιση προμήθειας

19.1. Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση του έργου θα είναι της καλύτερης ποιότητας, χωρίς βλάβες ή ελαττώματα.

19.2. Η χρήση αδρανών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, διέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 37 του Ν.3669/2008.

19.3. Η υπογραφή της σύμβασης από τον ανάδοχο προϋποθέτει και αποτελεί τεκμήριο ότι ο ανάδοχος ερευνήσε και εξασφάλισε την προμήθεια από την αγορά όλων των υλικών, μηχανημάτων και μέσων που απαιτούνται και αναγράφονται στα συμβατικά τεύχη και επομένως δεν δικαιούται να ζητήσει από την Υπηρεσία τρόπο προμήθειας και εκτέλεσης ή παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης του έργου για τον λόγο αυτό.

19.4. Το προσκομιζόμενο κτηνικό χώμα και το εδαφικό υπόστρωμα, που θα προκύψει μετά την ανάμιξη του κτηνικού χώματος άμμου και οργανοχουμικών υλικών πρέπει να έχουν τις φυσικοχημικές ιδιότητες που προσδιορίζονται στη μελέτη.

19.5. Ο ανάδοχος υποχρεούται να πληρώσει τις δαπάνες εργαστηριακών ελέγχων του κηρυκτικού χώματος και άμμου, στους οποίους θα προβεί μέσω πιστοποιημένου εργαστηρίου. Άλλη ενός δείγματος θα γίνεται για ποσότητα μέχρι πεντακάσια (500) m³ χώματος ή άμμου.

19.6. Ο ανάδοχος υποχρεούται να πληρώσει τις δαπάνες εργαστηριακών ελέγχων, εφόσον οι χλοοτάπητες μολυνθούν από ασθένειες (μικητολογικές κ.ά.) ή προσβληθούν από εχθρούς (έντομα κ.ά.).

19.7. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει στην υπηρεσία, την περιοχή που θα πάρει το έδαφικό υπόστρωμα, την άμμο καθώς και τα άδρανη υλικά.

19.8. Ο ανάδοχος πρέπει να προσκομίσει στην υπηρεσία όλα τα πιστοποιητικά για την ποιότητα του χλοοτάπητα και των υλικών άρδευσης σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή της μελέτης και τις ΕΤΕΠ: 1501-10-05-02-03 (Εγκατάσταση Χλοοτάπητα Ανεμοστικών Χώρων), 1501-10-05-02-02 (Εγκατάσταση Έτοιμου Χλοοτάπητα), 1501-10-05-02-01 (Εγκατάσταση Χλοοτάπητα με Σπαρά) και 1501-10-08-01-00 (Εγκατάσταση Αρδευτικών Δικτύων).

Άρθρο 20 **Σκυροδέματα**

20.1. Οι κατηγορίες των σκυροδεμάτων που θα χρησιμοποιηθούν σημειώνονται στα σχέδια και στα τεύχη υπολογισμών της στατικής μελέτης.

20.2. Για την ποιότητα των υλικών, τους τρόπους παρασκευής, τη μέγιστη σύνθεση, τις μεθόδους κατασκευής, τον έλεγχο, τη λήψη δοκιμών συμπύκνωσης διάστρωσης κ.λ.π. θα εφαρμοσθούν οι διατάξεις και Κανονισμοί και οι εγκριμένες πρότυπες προδιαγραφές της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων, τόσο για το παρασκευαζόμενο επί τόπου, όσο και για το έτοιμο σκυροδέμα παράλλα με τις προδιαγραφές της μελέτης της Υπηρεσίας.

20.3. Η ανάμειξη των υλικών του σκυροδέματος θα γίνεται αποκλειστικά με μηχανικό ανάδευτρο.

20.4. Η συμπύκνωση του οπλισμένου σκυροδέματος θα γίνεται με δονητή, χωρίς ιδιαίτερα αποζημιώση.

20.5. Για τον έλεγχο του σκυροδέματος θα εκτελούνται, κατά τη διάστρωση, δοκιμές αντοχής με λήψη δοκιμών.

20.5.1. Η λήψη των δοκιμών θα γίνεται από την επιβλεψη.

20.5.2. Θα λαμβάνονται τρία (3) δοκίμια κάθε ημέρα ανά σύνθεση και μέχρι όγκο 20 μ³ παραγόμενου σκυροδέματος και έξι (6) δοκίμια κάθε ημέρα ανά σύνθεση για όγκο παραγόμενου σκυροδέματος περισσότερο από 20 μ³.

20.5.3. Η συμπύκνωση των δοκιμών θα γίνεται με τον τρόπο, που εφαρμόζεται στο έργο. Ειδικότερα, όταν εφαρμόζεται συμπύκνωση με κοπάνισμα, η συμπύκνωση των δοκιμών θα γίνεται σε δύο στρώσεις, με πενήντα κτύπους με ράβδο Φ16 μήκους 6l εκ. ανά στρώση.

20.5.4. Η θραύση των δοκιμών θα γίνεται σε εργαστήριο του ΚΕΔΕ (Κεντρικό Εργαστήριο Δημοσίων Έργων) ή σε εργαστήριο εξουσιοδοτημένο του ίδιου φορέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, που είναι αρμόδιο στην περιοχή του έργου, με δαπάνες του ανάδοχου.

20.6. Δειγματοληψία με λήψη ποτήρων (καρότων) από την έτοιμη κατασκευή θα πραγματοποιείται όταν τα δοκίμια που έχουν ληφθεί κατά τη διάστρωση του σκυροδέματος παρουσιάζουν αντοχή μικρότερη από τη συμβατική. Ο αριθμός τους θα ορίζεται από την Υπηρεσία (επιβλεψη, επιτροπή παραβάβης).

20.7. Οι δαπάνες των δειγματοληψιών ελέγχου του σκυροδέματος βαρύνουν τον ανάδοχο μέχρι ποσοστό 6 %^ω επί της συνολικής δαπάνης του σκυροδέματος που κατασκευάστηκε ή και μεγαλύτερο, εφ' όσον διαπιστωθεί ευθύνη του ανάδοχου.

Άρθρο 21 **Δοκιμές εγκαταστάσεων**

Φ220-187 / Ε. Σ. Υ.

ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΙΟ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

21.1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση αμέσως μετά την ολική αποπράτωση των εγκαταστάσεων, να εκτελέσει τις δοκιμές που προβλέπον οι ισχύοντες κανονισμοί, με δικά του μέσα, όργανα και δαπάνες.

Οι δοκιμές αυτές θα επαναλαμβάνονται έως ότου τα αποτελέσματά τους θα ικανοποιούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, οπότε θα συντάσσεται σχετικό πρωτόκολλο δοκιμών, που θα υπογράφεται από τον επιβλέποντα μηχανικό ή γεωπόνο και τον ανάδοχο και θα αναφέρεται στο πρωτόκολλο προσοφρικής παραλαβής.

21.2. Οι δοκιμές θα εκτελούνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς.

21.3. Ο ανάδοχος υποχρεούται ακόμα, πριν από την παράδοση των εγκαταστάσεων, να διδάξει στο προσωπικό του έργου τη χρήση και τον χειρισμό των εγκαταστάσεων.

Άρθρο 22

Κατασκευαστικά σχέδια - Οδηγίες χειρισμού - Φωτογραφίες

22.1. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος αμέσως μετά την αποπράτωση του έργου και οπωδήποτε πριν από την προσωρινή παραλαβή, να συντάξει και να παραδώσει στην Υπηρεσία, σε τρία (3) αντίτυπα (ένα για τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Α., ένα για το αρχείο Τ.Υ. της Γ.Γ.Α. και ένα για την Επιτροπή Διοίκησης) τα εξής σχέδια χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση:

- 1.** Τοπογραφικό διάγραμμα, σε κλίμακα 1:200, της τελικής διάταξης των έργων, με οριζοντιογραφικές και υψομετρικές ενδείξεις.
- 2.** Αρχική σχέδια θεμελιώσεων σε κλίμακα 1:50, με κατόψεις και τομές, στις οποίες θα αναγράφονται τα πραγματικά στοιχεία και μεγέθη δηλαδή διαστάσεις, βάθη, θέσεις, διατομές κ.λ.π., που θα αναποκρίνονται στα έργα που εκτελέσθηκαν με την ένδειξη «όπως κατασκευάσθηκε».

3. Οριστικά αρχιτεκτονικά σχέδια.

4. Μελέτη εφαρμογής του δικτύου άρδευσης, με αναλυτικούς υδραυλικούς υπολογισμούς σύμφωνα με τα υπάρχον πρωτεύον δίκτυο άρδευσης (αντίκες κλπ.), αλλά και τα υλικά άρδευσης που θα ενοσηματωθούν στο εν λόγω έργο (εκτοξευτήρες, σωλήνες κλπ.).

5. Οριστικά σχέδια των διαφόρων εγκαταστάσεων, δηλαδή του συνθετικού τύπητα, των χλοοσπαητών και των αρδευτικών δικτύων, με λεπτομερή διαγράμματα των διατάξεων και κατόψεις, πάνω στις οποίες θα σημειώνονται οι θέσεις και τα μεγέθη των ενοσηματωμένων υλικών, δικτύων κ.λ.π.

22.2. Επίσης, ο ανάδοχος οφείλει οπωδήποτε, πριν από την παραλαβή των εγκαταστάσεων, να συντάξει χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή και να υποβάλει στην Υπηρεσία σε τρία (3) αντίτυπα (ένα για τη Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Γ.Γ.Α., ένα για το αρχείο Τ.Υ. της Γ.Γ.Α. και ένα για την Επιτροπή Διοίκησης) πλήρεις και λεπτομερείς οδηγίες χειρισμού, λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων.

22.3. Ο ανάδοχος υποχρεούται απαραίτητα να πάρει, να εκτυπώσει με δικές του δαπάνες και να προσκομίσει στην Υπηρεσία, οπωδήποτε πριν από την προσωρινή παραλαβή:

- 1.** Έγχρωμες φωτογραφίες από τις πιο ενδιαφέρουσες φάσεις εκτέλεσης του έργου και
- 2.** Έγχρωμες φωτογραφίες διαστάσεων 24X36 εκ., τέσσερις (4) τουλάχιστον για κάθε εγκατάσταση και μία (1) τουλάχιστον της γενικής άποψης του έργου μετά την αποπεράτωσή του, σύμφωνα και με τις οδηγίες και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Άρθρο 23

Διοικητική παραλαβή για χρήση

23.1. Πριν την παραλαβή (προσωρινή ή οριστική), είναι δυνατή η παράδοση σε χρήση μέρους ή και ολόκληρου του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν.3669/2008.

23.2. Κατά τη διάρκεια της τριμήνης τακτικής συντήρησης των χλοοσπαητών (παρ. 4.2 της παρούσας Ε.Σ.Υ.), δύναται να πραγματοποιηθεί διοικητική παραλαβή για χρήση. Όσο αφορά το μεν κεντρικό γήπεδο θα μπορεί να γίνει μετά από ένα μήνα τακτικής συντήρησης, ενώ για το βοηθητικό γήπεδο μετά από δύο μήνες τακτικής συντήρησης, σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή της μελέτης.

23.3. Η παράδοση του έργου σε χρήση δεν αντικαθιστά σε καμία περίπτωση την παράδοση του έργου (προσωρινή ή οριστική).

Άρθρο 24
Συντήρηση και παράδοση του έργου

24.1. Κατά τη διάρκεια του χρόνου εγγύησης ο ανάδοχος επιθεωρεί και διατηρεί τις εγκαταστάσεις σε άριστη κατάσταση, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.

24.2. Επίσης, καλείται να επανορθώσει κάθε βλάβη ή ζημιά για την οποία ευθύνεται, σε εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του Ν.3669/2008.

24.3. Εάν δεν προβεί μέσα στην προθεσμία που του καθορίσθηκε στην αποκατάσταση βλάβης ή ζημιάς, για την οποία ευθύνεται, οι εργασίες αποκατάστασης θα εκτελούνται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία, με οποιοδήποτε τρόπο, σε βάρος και για λογαριασμό του ανάδοχου, με δυνατότητα εφαρμογής των λοιπών κυρώσεων του άρθρου 61 του Ν.3669/2008(όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012).

24.4. Γενικά για την προσωρινή παράδοση, χρόνο εγγύησης, συντήρηση και οριστική παράδοση του έργου εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 73 (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012), 74 του Ν.3669/2008 καθώς και του άρθρου 75 του Ν.3669/2008(όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν.4070/2012) με την προσθήκη της παρ.7 του άρθρου 59 του Ν.4146/2013.

Ειδικότερα ο χρόνος εγγύησης καθορίζεται σε **τρίαντα έξι (36) μήνες** από την βεβαιωμένη περάτωση του έργου, μετά την πάροδο του οποίου θα διενεργηθεί η οριστική παράδοση.

Άρθρο 25
Ισχύουσες διατάξεις

25.1. Για την εκτέλεση του έργου ισχύουν οι όροι:

- 1.** της διακήρυξης της δημοπρασίας
- 2.** αυτής της Ε.Σ.Υ. και
- 3.** των υπόλοιπων συμβατικών τευχών και στοιχείων της μελέτης όπως προβλέπονται στο άρθρο 17 του Ν.3669/2008.

25.2. Για κάθε ζήτημα που δεν προβλέπεται στα στοιχεία αυτής της εργολαβίας ισχύουν οι διατάξεις:

- 1.** του Ν.3669/2008 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων»
- 2.** του Ν.4070/2012 «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις».
- 3.** του Ν.4250/2014 «Διοικητικές Αδολογηθείσες-Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα-Τροποποίηση Διατάξεων του Π.Δ. 318/1992 και λοιπές ρυθμίσεις».

4. της ΥΠΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΙΑ.6: ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΠΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ, παράγραφος 1 του Ν. 4254/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις».

5. του Ν.4278/2014 «Φόροι, Στρατολογία και άλλες διατάξεις».

6. του Ν.4281/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις».

7. του Ν.4313/2014 «Ρυθμίσεις θεμάτων Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Δημοσίων Έργων και άλλες Διατάξεις».

8. του Ν.4146/2013 «Διαμόρφωση Φυλακίου Ανατρεξιακού Περιβάλλοντος για τις Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις»

9. του Ν.3263/2004 «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημοσίων έργων και άλλες διατάξεις»

10. του Π.Δ.38α/1987 «Όργανα που υποφαίξουν ή γνωμοδοτούν και ειδικές ρυθμίσεις σε θέματα έργων που εκτελούνται από τη Γ.Γ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύονται ή ελέγχονται από αυτή» και

11. της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας περί εκτέλεσης δημοσίων έργων.

Μαρούσι, Μάρτιος 2016
Οι συντάξαντες

Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ
Αρχιτέκτων Μηγ/κός ΠΕ

Δ. ΜΑΝΔΗΛΑΡΑΣ
Γεωπόνογ ΠΕ

Ο προϊστάμενος του Τμήματος

Θεωρήθηκε
Μαρούσι, 24 Μαρτίου 2016
Η προϊστάμενη της Διεύθυνσης Τ.Υ.

Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ
Αρχιτέκτων Μηγ/κός ΠΕ

Ε. ΙΣΑΚΙΔΟΥ
Αρχιτέκτων Μηγ/κός ΠΕ

